

[Udenrigsministeren.]

ficering af statstjenestemandstillinger og om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

De tre lovforslag drejer sig alle om udenrigstjenesten og hænger nøje sammen. Finansministeren og jeg har derfor været enige om, at det er mest praktisk, at denne fremsættelsestale omfatter hele lovkomplekset under ét.

Som det vil være det høje ting bekendt, bygger forslagene på den betænkning, udenrigskommissionen lige har offentliggjort.

Kommissionen, der i januar 1958 — altså for snart 3 år siden — blev nedsat på daværende stats- og udenrigsminister H. C. Hansens initiativ og med ham som formand, fik følgende opgave:

„1. For det første skal kommissionen gennemgå udenrigstjenesten med henblik på at opnå den mest hensigtsmæssige opbygning under de ændrede vilkår, der er indtrådt, siden de nuværende principper for tjenestens organisation og arbejde blev fastlagt i 1921.

2. For det andet skal kommissionen som resultat af denne gennemgang afgive en betænkning med forslag om de ændringer, som det måtte findes ønskeligt at gennemføre i de love og andre bestemmelser, der gælder om udenrigstjenesten. Ved udarbejdelsen af forslagene skal alle interesse-synspunkter, derunder også hensynet til sparsommelighed, tages i betragtning.“

Det fremgår klart af opgavens formulering, at det primære mål med kommissionens arbejde var udenrigstjenestens tilpasning til en forandret verden — altså svarende til 1919-21 kommissionens værk. Jeg skal straks komme nærmere ind på, hvilke forandringer udviklingen siden 1921 har ført med sig, og hvorledes de har påvirket de krav, der stilles til en moderne dansk udenrigstjeneste.

Det er lige så klart, at der ved de forslag, kommissionen udarbejdede, skulle tages hensyn til alle interessenssynspunkter og også til sparsommelighed. Jeg kan tilføje, at der faktisk i kommissionens arbejde er lagt overordentlig stor vægt på sparsommelighedshensynet. Måske vil det endog i fremtiden blive kritiseret, at man har lagt for stor vægt på økonomien og i for ringe

grad udvidet udenrigstjenesten på alle de felter, hvor nye opgaver melder sig, og hvor de lande, vi skal konkurrere med, ikke på samme måde låder hensynet til finansiell sparsommelighed dominere. Men i hvert fald har kommissionen ikke opfattet det som sin opgave at nedskære de samlede årlige udgifter, hvilket også ville have været umuligt, hvis både de vigtigste hidtidige og nyttilkomne opgaver skulle løses på forsvarlig vis. At man er nået til at kunne løse den opgave at modernisere udenrigstjenesten — hvilket kræver en nettoudvidelse — for en merudgift på 3 mill. kr. om året, må siges at være udtryk for stort mådehold, når det betænkes, at det nuværende årsbudget er på 41 mill. kr.

Det her fremsatte lovforslag bygger direkte på kommissionens betænkning og forslag, som har hele kommissionen bag sig med en enkelt undtagelse. Dette betyder, at alle erhvervsrepræsentanter har tilsluttet sig denne løsning. Det samme har de politiske repræsentanter med undtagelse af de ærede medlemmer hr. Ole Bjørn Kraft, repræsenterende det konservative folkeparti, og hr. Henry L. W. Jensen, repræsenterende venstre. Disse ærede medlemmer afgav en mindretalsudtalelse, der findes trykt i betænkningen. Også i denne mindretalsbetænkning vises der mådehold, idet man tilslutter sig nødvendigheden af udvidelse og rationalisering, men mener, at flere besparelser burde søges gennemført.

Sammenligner man udenrigstjenestens opgaver, dengang den nuværende organisationsform blev skabt i 1921, med opgaverne, som de stiller sig i dag, ser man, at en radikal forandring er sket. Dengang var erhvervsbistanden den næsten enerådende opgave. I dag er dette arbejdsområde kun én blandt flere lige vigtige hovedopgaver.

Da valutareguleringerne og de kvantitative importrestriktioner indførtes i 1930'erne, blev det udenrigstjenestens opgave at tilvejebringe de bilaterale vareudvekslings- og betalingsaftaler, samhandelen derefter kom til at hvile på.

Få år efter den 2. verdenskrig kom de multilaterale økonomiske spørgsmål som det tredje led i udviklingen af tjenestens økonomiske opgaver. En lang række lande sluttede sig sammen i internationale organisationer for at samordne deres økono-